

جلد سیم از کتاب وقیم ناسخ التواریخ ووقایع اقالیم سیم

مَنْ غَضِبَتْ لَهُ فَإِنَّ الْقَوْمَ خَافُوكَ عَلَى دُنْيَاهُمْ وَخَفَتْهُمْ عَلَى دِينِكَ فَأَتَوْكَ فِي أَيِّدِهِمْ خَافُوكَ عَلَيْهِ
 وَأَقْرَبَ مِنْهُمْ بِمَا خَفَتْهُمْ عَلَيْهِ فَأَخْوَجَهُمْ إِلَى مَا مَنَعْتَهُمْ وَمَا أَغْنَاكَ عَمَّا مَنَعُوكَ وَلَوْ أَنَّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
 كَانَتَا عَلَى عِبْدٍ رَفِئْتُمْ أَتَى اللَّهُ لِيَجْعَلَ لَهُ مِنْهُمَا مَخْرَجًا فَلَا بُؤْسَ لَكَ مِنَ اللَّهِ لَئِنْ كُنْتُمْ إِلَّا نَاطِقِينَ
 فَلَوْ قِيلَ دُنْيَاهُمْ لِأَجْوَلٍ وَلَوْ فَضِّلَتْ مِنْهَا الْأَيُّمُوكَ بِأَعْيَادِ الدُّنْيَا الْعَامِلِينَ لَهَا إِذَا كُنْتُمْ فِي النَّهَارِ تَبْتَغُونَ
 وَتَسْتَرْوُونَ فِي اللَّيْلِ عَلَى فُرُشِكُمْ تَتَّقِلُونَ وَتَنَامُونَ وَفِيهَا بَيْنَ ذَلِكَ عَنِ الْآخِرَةِ تَعْمَلُونَ وَبِالْعَمَلِ تَسْوِفُونَ
 فَمَنْ تَعْمَلُونَ فِي الْأَرْبَابِ وَمَنْ تَعْمَلُونَ الزَّادَ وَمَنْ تَعْمَلُونَ لِيَوْمِ الْعَادِ أَيْ بِنَاكَ دُنْيَاكَ كَارِ دُنْيَاكَ كَيْسَبُكَ
 در روز مشغول بجمع وشرایع ودر شب بر فراش خود ازین پهلوی بدین پهلوی وبعنوان پهلوی از کار آخرت غافل باشید ودر عبادت کار
 بسویف و تاخیر نکنید پس کما تفکر در طلب آخرت خواهد کرد و کما اعداد و زود را حله خواهد نمود و کما تدارک روز معاد خواهد نمود
 بِنَبِيِّ أَنْ يَسْتَجِيبَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا انْتَصَلَتْ لَهُ فِكْرَةٌ فِي غَيْرِ طَاعَةِ اللَّهِ بِتَدْوِيلِ الْمَرْءِ مِنْ آدَاوَالِ الدُّنْيَا كَمَا بَدَأَ وَبِ
 ذُو الْعِلْمِ وَتَجَمُّعِي مِنْ لَدُنْهَا وَشَهْوَاتِهَا كَمَا كَسَبَ الْمَرِيضُ بِنَبِيِّ أَنْ يَكُونَ عِلْمُ الرَّجُلِ زَائِدًا عَلَى تَطْفِيرِهِ وَتَعْمَلُهُ
 غالباً علی لسانه سزاوار است که بوده باشد علم و افزون بر بیان و عقل او غالب بر زبان او نبوی عن عقل کلی امر و
 ما یجری علی لسانه خبر سید از عقل و سخنانی که بر زبان او میگذرد بتدلی علی المحسنین بما یجری لهم علی السن
 الاخبار من حسن الشیر ووالفعل بتدلی علی المرؤ ویکثره و التباء وبتدلی الندی وکفی الادی یبیر
 الدنیا یفید الدین یبیر الدین خیر من کثیر الدنیا اندک از دین بهتر است از دنیا بقیه البقیه السک
 وغلله الهوی بیهو الحق بدفع کثیرا من الباطل بتدلی العقوبه بالاقرار اکثر من استخار و بلاغ عذار
 ینالی محالط الناس یقرین السوء و ملاحاة المد و محتاج ذو النایلی الی السائل محتاج العالم الی
 المحلم محتاج الجلم الی الکلم بنام الرجل علی الشکل و لا بنام علی الظلم مرد برصیبت صبر کند لکن بظلم شکایت تواند
 بود یوم المظلوم علی الظالم و اشد من یوم الظالم علی المظلوم روز دادخواهی مظلوم از ظالم شدید تر است از روز
 ستم کردن ظالم بر مظلوم بتغیثک من حاسدک انه یفناک عند سرورک بتدلی علی فضیلتک بعلی و علی
 کرمک بتدلیک بتلیب المقدر علی التمدیر حتی یكون الخف فی الذی یجری الفضاء بالمقادی و
 علی خلاف الاخبار و التمدیر یجیبی ان یكون الرجل حسن الورع مستتر ما عن الطبع کثیر الاخبار ان
 قلب الامینان یکومی ایدمر که بوده باشد مرد با حسن ورع و عدم طمع فراوان احسان کند و منت کند و قال علی علیه
 السلام فی وصف البنا فیفین هم شون الحفاء و یذبون الضراء قولهم الذواء و فعلهم الذاء العبا
 بتعارضون الشاء و یترقبون الجزاء یسألون الی الطبع بالبأس و یقولون و یسهبون بنا یفوق
 فی المقال و یصفون قهوهون و قال علیه السلام فی حق من اشیء علیه یعطف الهوی علی الهدی
 اذا عطفوا الهدی علی الهوی یعطف الرأی علی القران اذا عطفوا القران علی الرأی سبغایه عوی
 که مدح میکند ورا عطف همان میکند هوای نفس بسوی هدایت و قوی که هدایت را عطف همان دادند بسوی هوای نفس
 باز میهدی بر قرآن و قوی که باز دادند قرآن را بر روی پابی علی الناس زمان لا یغنی من القران الا و سحر
 و من الاسلام الا انما مساجد هم یومئذ حایرة من البنا و خالیه من الهدی پابی علی الناس

نبی

کتاب کلمات فصاحت و کتب امیرالمؤمنین

۱۴۹
 تان لا یقریب فیہ الا التاجین ولا یستطرف فیہ الا الفاجر ولا یضعف فیہ الا المضعف بعد ذلک
 عرفنا وصیلة الهم مننا والعبادة ایضا کله علی الناس قد علمت علیهم الموعیة و یحیی بینهم الهدی
 یقی عن علم کل امری لیس انما قد یسئل علی فضله خیر من انما خبر سید از علم هر مردی زبان او و دلالت میکند فضل
 او حسن زبان او بقره امر الصبوة الی ایدایک یغیبه و بلوغ امیله بطلبه و ذنبتک استمد من کلک له فاجل
 فی طلبه طلب میکند نور از رزق تو سخت تر از آن که تو طلب میکنی و الا جرم در طلب رزق فردا در هیچ مهربانستد علی
 علم الرجل بقوله کلامه و علی مرتبه یجرب علی انما یسئل علی خیر کل امری و شیره و طهاره اصیله و
 خبیه یضیله یقینی ان یكون فعل الرجل احسن من قوله ولا یكون قوله احسن من فعله سزاوار است
 کردار مرد نکوتر از کفارش او باشد نه اینکه کفارش بهتر از کردارش باشد صلیح بالرجل ان یفصر عمله عن علی یجرب
 هیله عن قوله یقینی ان یهان من غیر مود و الحفی یقینی للعاقیل ان یجبت مخالفة ابناء الدنیا سزاوار است که مخالفت
 از مخالفت انبای روزگار کند مود یقینی ان عرف نفسه ان لا یفارقه الحد و الندم خوفا ان یزول به بعد العلم
 القدم یقینی ان یكون التفاضل یعلو الهمیم و الوفاء بالذم و المبالغة فی الکریم لا یزالی الهم و ذم الهمیم
 یقینی للعاقیل ان لا یخلو فی کل حال من طاعة ربه و مجاهدة نفسه سزاوار است از برای عاقل که حال نماید در
 هر حال اطاعت پروردگار و خوشتر به از نافرمانی یقینی للعاقیل ان یعمل للعباد و یستکبر من الازد قبل ذم و نفسه
 و حلول ربه سزاوار است از برای عاقل که کار نکند و تدارک زاد فرماید پیش از آنکه جان پاک بجای گرفتار
 خاک یقینی للیومین ان یلزم الطاعة و یلتحق الودع و القناعة یقینی ان عرف نفسه ان یلزم القناعة و
 العفة یقینی ان عرف الدنیا ان یزهد فیها و یفرغ عنها سزاوار است از برای کسی که دنیا را شناخت
 روگردانند از دنیا و بساحت خود را الودع و یکنند یقینی ان یقن ببقاء الآخرة و دواها ان یعمل لها یقینی ان یزهد
 سعه و یحلیه ان یحیی النافق لثقله یقینی للعاقیل ان یقیدم لاخوته و یعودوا الی الله یقینی للعاقیل
 ان یکتبر یحبه العلماء الابرار و یجبت مقارنته الاشرار و التجار سزاوار است از برای عاقل که صحبت
 غیر شر و دوزخ است اشرار و فجار و شرار یسئل علی اللهم بیوم العین و عشیخ الخلق و ذمهم الجمل یسئل
 علی البقین یقصر الامل و یتخلل من العکل و الودع فی الدنیا استدلال کرده میشود بر بنین مرد کون و داشتن از زود
 و امان اخلاص و کار و کردار و زودت در امر دنیا یسئل علی ما لو یکن بما قد کان یسئل علی مرتبه الرجل
 بیت المعرف و بذل الاحسان و ذلک الامینان یسئل علی عقل الرجل بکثرة و قواره و حین اختیاره
 و کم اصیله یجیب انما یسئل الدنیا بکفر و کثیرها پرده ای اندک دنیا کفایت کننده و بسیارش بکاف کننده
 بیه التوهم و الا یستغنی بعض الماصی و الا یضرب بسیر الدنیا خبر من کثیرها و یلغنها احد من ملکها
 ما اسر الرعبه اضر فان المریح علی الدنیا لا یزول و کثر منها الا صفت بیان الحدان باقل المعرفه
 الاحسان لا تموت و یا حیاکم فان الاحسان و المعرفه یطلها فجم الامینان ای کسی که با مردمان نیکو کند
 و احسان فرماید منت گذارد بد جان خود چه احسان و نیکوئی را از شی منت باطل میکند یا ایها الناس اهدوا
 فی الدنیا فان علیها قصیر و خبرها بیه و انما الذا و نحو من عقله متعین و انما لتدنی الاحال و تقطع الامان

جلد سیم از کتاب دیم نامح التواریخ در وقایع اولی سجد

۱۰۰۰ **أَلَا وَهِيَ الْمَسَدِيَّةُ الْعَنُونُ وَالْبَاحِيَّةُ الْحَرُونَ وَالْعَائِيَّةُ الْحُونُ بِأَهْلِ الْغُرُوبِ مَا لَقَّبَكُمْ بِدَايِخُهَا ذَهَبُ**
وَسُرُّ مَا عَيْدُ وَتَعْمِيهَا تَسْلُوبٌ وَمَسَالِيهَا مَحْرُوبٌ وَمَالِكُهَا تَمْلُوكٌ وَتَوَالِفُهَا مَتْرُوكٌ وَتَجْنِاحُهَا إِسْلَامٌ إِلَى
قَلْبِ عَقُولٍ وَلِسَانِ قَوْلٍ وَمَعَانِيهَا عَلَمٌ إِذَا مَدَّ الْحَقُّ صَنُوقَ مَسَاجِدِهَا مِثْلَ مَا يَسْتَدَامُ بِغَلْبِ دَانِدِهِ وَزَبَانِ كُوبِنِهِ وَبِرْزَانِ
خِرَدِ حَكِيمِنَا وَذَالِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَقِّ مَنْ ذَمَّهُ بِحَيْثُ أَنْ يَطَاعَ وَتَعْصَى وَتَسْتَوِي وَلا يَتَوَقَّى بِحَيْثُ أَنْ
يُوصَفَ بِالسَّخَاءِ وَلا يُعْطَى وَيَقْتَضَى وَلا يَقْتَضَى بِفَيْدِ الطَّعْنِ الْوَرَعِ وَالْفُجُورِ الْقَوِي بِغَسَمِ وَأَخَاةِ
الْأَخْبَارِ وَتَجَنَّبَ مُصَاحِبَةَ الْأَشْرَارِ وَالْفُجَّارِ يُجْتَنَبُ مِنَ الرَّجُلِ أَنْ يَعْفُو عَنْ ظَلَمَةٍ وَيَجِيلَ مِنْ قَسَعَةٍ وَيُجِلَّ
مَنْ حَرَمَهُ وَتَقَابَلَ الْإِسَاءَةُ بِالْإِحْسَانِ سَوَدَهُ مِي آيِدِهِ مَرُومِي كَهْفُوكُنْدِ رَكْسِي كَه سَمُ كَرْدَاوَرِ وَبُورِ جُودِ بَاكْسِي كَه بَرِيدِ زَوِي
وَعَهْدِ كَسِي رَا كَه مَحْرُومِ دَاشْتِ وَرَاوِ دَاشْتِ كَنَدِ بِي رَا بِي كُوبَلِي وَحَسَنٌ بَكْتَرُ حَلْفِ الرَّجُلِ لِأَرْبَعِ مَهَانَةٍ بَعِيرِهَا مِنْ
تَفِيهِ أَوْضَرَاءُ جَعَلَهَا سَبِيلًا إِلَى قَصْدِ نَهْدِهِ أَوْعَى بِمِطْطِفِهِ بِمِجْدِ الْإِيمَانِ حَشَوًا وَصَلَةً لِكَلَامِهِ أَوْ
لِنَهْدِهِ فَذَكَرَ بِهَا يَتَّبِعُ عَلَى الرَّجُلِ أَنْ يَنْكُرَ عَلَى النَّاسِ مُنْكَرَاتٍ وَبَيْنَهُمْ عَنْ رِذَائِلِ وَسَبِيَّاتٍ وَإِذَا
خَلَّابَيْتِيهِ إِزْكَابَهَا وَلا يَسْتَنْكِفُ مِنْ فِعْلِهَا زَشْتِ بَسْتِ بَرْمُودِ بَكْرِي كَارِ كَنَدِ بَرْمُودِ كَارِي كُوبِيدِ رَاوَسْنِي دَاوِدِ
أَيَانِ رَاوَسْمَاسِ وَامُورِ سَوَدَهُ وَجُونِ وَقْتِ بَسْتِ كَنَدِ مَرْجَبِ أَنْ مَنَكَرَاتِ شُودِ وَكَارُوسِ مَنَكَرَاتِ إِزَانِ كَرْدَاوَرِ دَاوِدِ
دُهَا إِلَيْكَ عَفَى أَبِي شَرَضِي أَمْ إِلَى تَشَوَّقِي لِأَحَانِ جِبْنِكَ عُمَرِي خَيْرِي لِأَحَاجَةِ بِي فَبِكَ فَذَطَلْتُكَ
تَلْثًا لِأَرْبَعَةٍ بِي فِيهَا قَصَبُكَ قَصِيرٌ وَخَطَرُكَ نَسِيرٌ وَأَمَلِي حَقِيرٌ أَوْ مِنْ قَلْبِ الزَّادِ وَطُولِ الظُّرَيْفِي
وَبَعْدِ التَّغْيِيرِ وَعِظِيمِ الْمَوْرِدِ بِأَبْنَاءِ النَّاسِ إِنَّهُ لَمْ يَكُنْ لِلَّهِ سُبْحَانَهُ حُجَّةٌ فِي أَوْجِهِ أَوْ كَدٌّ مِنْ تَبِيئِهِ فَحَدَّثَ
اللَّهُ عَلَيْهِ وَاللَّهُ وَاللَّهُ وَاللَّهُ الْبَلَّغُ مِنْ كَابِيهِ الْعَظِيمِ وَلا مَدْحَ اللَّهُ تَعَالَى مِنْكَ إِلَّا مِنْ أَعْتَصَمَ بِحَبْلِهِ وَلا تَدْفِي
بِعَبْرِهِ وَإِنَّمَا هَلَكَ مَنْ هَلَكَ عِنْدَ مَعْصَاهُ وَخَالَفَهُ وَاشْتَبَعَ هَوَاهُ فَلِذَلِكَ يَقُولُ عَزَّ مِنْ قَائِلٍ فَلْيَحْذَرِ
الَّذِينَ يَخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ نُصِيبَهُمْ فِتْنَةً أَوْ نُصِيبَهُمْ عَذَابَ آلِيمٍ أَيْ مَرْدَانِ جَهَانِ نَيْبِ شَادِزِ بَرَايِ خَدُو

تبارک و تعالی جنتی در زمین او استوار تر از پیغمبر یا محمد مصطفی صلی الله علیه و آله و نیست او را مکتبی
 بلوغ تر از قرآن کریم و مدح تفرود خداوند از شما کسی را که چنگل جبل المسین طلوع آورد
 و نقد پیغمبر و نمود همانا اهل کشته کسی که اهل کشته در نزد معاویه مخالفت نمود
 و متابعت نمود هوا نفس خود در آن چنانست که میفرماید پس باید حذر
 کند تا نادان که مخالفت میکند فرمان خدا را از اینکه در رسد

خاتمه کتاب

چون محض کتاب ثنویات و جذبات یوضات جنت مکان کیل الملک مرتضی قلیجان حکمران مملکت کرمان بمضمون پایه نقدی
 عیدتی فی الذکریم خواست تا بدان نام و نشان که جناب خلدایشان محمد اسمعیل خان کیل الملک فرماکنند از مملکت کرمان و سرور بکوبین
 و سیستان طاب تراب و حسن آبه والد بزرگوارش که شرح آثار و اخبار تفصیل آثار و مناقضش و شن تراز خورشید نمایان از مائة مائست
 فرمان کرد تا معاونت و معاذت جناب محترم السلطان میرزا محمد صلیق الملک بمیزان ارجمانه مبارکه خارج دولتی که زرتعتی گان
 پیشگاه شاهنشاهی قربت با محترم کاه نقل الهی است بصدر بجه صدق بودر غفاری را ترجمان و بصغای شیمه صفای سلمان پارس
 ترکان بحاسن اخلاق ربه و میام صفات باره محسود و خفت غیر و سجد و حروری بر قبیل است با وکیل الملک در شهر نهاب و علقه حساب غم
 یکت اصل و فقیه یک نسل و لولوی کجورن و زاده کبکدست نسخه نمونه مشتمله بر احوال ابدی سبیل و خاتم رسول محمد مصطفی صلی الله علیه و آله را بجمیده
 محلی و ائمه و طلبا لراشاید بیرون از عرض بر کافه عباد و مندی ساخته نیز این بر دمنه نهال که ثمره شجر و پاره آن بگردن خزان برج و کوه آن خارج
 و ساکن آن طریق و مالک آن ذبیحة است خدا تعالی بقل و القعدة بالقعدة رفقه باشد و این برهه ان قاطع بل فان ساطع را که شرح
 علی مرتضی صلوات الله علیه است مشهور و منتشر سازد و چون شطری از اخبار این منطج کشت مانده فخر مشک متضوع آمد بعد لولوی
 قفسر فایده الموت صفای عرصه تا سوت بر بیکر شرفش سخا آمد ساحت عوالم ملکوت را برای حضرت رفیع کجا خواست در خطایقه
 با ارواح مقدسه هم نرسد مدتی این مشنوی تا خیر شد تا اینکه جناب مستطاب حقایق آداب معارف آداب عوالم
 اکتساب العالم الربانی و الفاضل الروحانی آقائی میرزا محمد زید فضلہ العالی استبط البجیل و تسبیل السبیل للعالم العلوی
 و المصنّف الضمائم رئیس الفرقة الناجية مقتدی الطایفة المقتدة الاثنا عشریة مفتی بجامة الامامیة صاحب الدعوات السجدة فی الیوم
 مروج احکام الشریعة عند ذاب استتة الرقیعة بحر العلوم محیی مدرس من الرسوم سلطان الفقهاء المحققین بان اهل الحق
 و البقین حجة الاسلام و المسلمین عر الملة و الدنیا و الدین آیه الله فی الاخرین امام الحجاج و المعتبرین سخی خلیل بن اعلی بن الموزید بن سید
 الحقی القدییم منظر و نکت حجتنا آقاها ابراهیم الطود الراسی ملاذ الاناسی الحجاج محمد ابراهیم الکلباسی عا طه الله بفضله العظیم
 ببحوحات بخت النعمیم که ترویج آثار و انتشار اخبار انما اطمار اسلام الله عظیم را از پر رواج و میراث یادگار و پشت خواست تا این و من رغب
 که در پس موده حیا جان زیبا نفعه دارد و سفار و جود نماید و چون رسید رخشا عالم آرا و عام المجدوی بی نابراین بستیکار عالیشان غرضت
 اقران زبده الاعیان نخبه الاماثل و الاقران عمدة الاخبار اشرف الحجاج و فخر التجار المخلی بحلیة السدجاء

محمد جواد تاجر صفهانی شعیب بن یوسف و شش بن یوسف توفیقه پای سسی و قدیم استقام

ثابت و استوار داشت تا بهر هفت و نه زبور طبع آنرا بهر هفت

نموده لولای مطبع و انتشارش

برافراشت

شاه
السلطان ناصر الدين
قاجار

فرمان
بر حسب
واجب الاذعان
ریت سخی نامی باج و
سخت ریت افزای باج و سخت خسرو و
و این بکنند فرمان طغیانه منی الارضین ناصر
الاسلام و المسلمین بن السلطان بن
سلطان و خاقان
سخت قان بن
بن بوقان
انجان

سلطان
صاحب جمیع ان شاهان
تمام ممالک
ایران



لا يزال منصوراً
وتمويهاً بياضاً
بصرا

کمترین
بند در کا آسمان
جاه و کمین جاگرد و خواه
محمد تقی سلطان الملك مستوفی
اول دیوان عالی جلد سیزدهم کتاب
دویم ناسخ التواریخ را که در ذکر اقلین
اقای سعه تالیف یافته
با تمام رسا آینه و
رسای انجام

الطبیعیات
محل کشت

